

LANDVÆSENSKOMMISSIONEN FOR STORSTRØMS AMTSKommUNE,
1. område.

Kendelse af 30. januar 1976 i sag nr. 52/1974:
Renseanlæg for Damme-Askeby kloak, jfr.
Lvk. nr. 20/1969 og nr. 31/1970.

Ved LVK-kendelse af 27. juni 1974 er der truffet bestemmelse om kloakering af Damme og Askeby m.v. i Møn Kommune og om istandsættelse af vandløbet Damme - Bogø Letten. Om renseanlægget anførtes under "D. Kommissionens bestemmelser" følgende:

"Møn kommune skal snarest for kommissionen forelægge et endeligt projekt til mekanisk-biologisk renseanlæg. Kommissionen vil herefter tage stilling til projektet, herunder til type, rensningseffekt og anlæggets placering."

Med skrivelse af 30. september 1974 har Møn Kommune derefter fremsendt et skitseforslag til det omhandlede renseanlæg til kommissionen.

Den 21. oktober 1974 holdt kommissionen møde på "Hjørnet" i Damme, hvor kommuneingeniør Storm redegjorde for renseanlæggets placering og beskaffenhed.

Kredslægen og agronom Romme, Amtsvandinspektoratet havde intet at bemærke.

Nogle lodsejere havde ordet og kritiserede renseanlæggets placering.

Derimod havde ingen noget at indvende mod anlæggets art, men man gav udtryk for, at anlæggets placering kan medføre lugtgener.

Kommissionen henstillede til Møn Kommune at udarbejde et alternativt forslag, hvorefter renseanlægget placeres ved Uglemosen. Når dette projekt foreligger, indkaldes til et borgermøde.

Kommuneingeniøren og de tilstedeværende medlemmer af teknisk udvalg erklærede sig indforstået med denne ordning.

Kommissionen tilkendegav at kunne godkende det fremlagte projekt til renseanlæg.

Den 25. august 1975 skriver Møn Kommune, Kommunalbestyrelsen, således til kommissionen:

"I h.t. landvæsenskommissionens kendelse af 26/6-1974 og kommissionens skrivelse af 27/11-1974 samt miljøstyrelsens skrivelse af 8/7-1975 fremsendes hermed detailprojekt og dimensioneringsgrundlag for et mekanisk-biologisk renseanlæg for Damme-Askeby området og ændrede ledningsplaner i overensstemmelse med renseanlæggets nye placering samt etapeplan til betalingsgrundlaget for kloakbidragene.

Renseanlægget.

Anlægget, der er projekteret af firmaet Akvadan-Harvey, er placeret på en parcel af matr.nr. 3a, St. Damme, som vist på vedlagte tegning 1:1.000, dateret 13/1-1975. Arealet er erhvervet af gdr. Verner Rasmussen, Damme. Erstatning herfor er fastsat ved mindelig overenskomst.

Detailprojekt er vist på vedlagte tegninger fra Akvadan-Harvey mrk. 71044, 2-1 til 8-1.

Dimensioneringsgrundlaget for projektet fremgår af vedlagte beskrivelse og specifikation for skitseforslaget udarbejdet af Akvadan-Harvey, dateret 2/9-1974. Endvidere beskrivelse og særlige betingelser for renseanlægget, dateret februar 1975.

"Renseanlæggets nye beliggenhed har bevirket en ændret ledningsføring.

Som det er landvæsenskommissionens bekendt, blev der på kommissionmødet fremsat ønske om at få projektet udvidet til også at omfatte den østligste del af Askeby. Udvidelsen af projektet er vist med rød farve på oversigtstegning 1:10.000, dateret 1/2-1975.

Projektudvidelsen omfatter 9 ejendomme. Udgifterne er overslagsmæssigt anslået til 90.000 kr.

Det nugældende kloakprojekt er vist på vedlagte planer:

.....

ØKONOMI

Ved det den 13/11-1974 afholdte borgermøde på Damme kro, vedrørende renseanlæggets placering, blev der redegjort for de økonomiske konsekvenser for den ændrede placering af renseanlægget ved Ullemosen. Der var overvejende flertal blandt de fremmødte for at vælge placering V, matr.nr. 3 a, St. Damme (v/ Ullemosen) uanset de dermed forbundne prisstigninger.

På nuværende tidspunkt, hvor udgifterne ved kloakanlæggets I-etape og renseanlæg er opgjort, og kloakanlæggets II-etape nærmer sig sin afslutning, vil de samlede udgifter til kloak- og renseanlægget i Damme-Askeby formentlig andrage

Kloak I-etape		837.000 kr.
Kloak II-etape	1.597.000 kr.	
Prisregulering	<u>141.000 kr.</u>	
	1.738.000 kr.	
Reduktion i ledningsstrækningen	<u>40.000 kr.</u>	1.698.000 kr.
Pumpestation		149.000 kr.
Renseanlæg inkl. prisregulering		460.000 kr.
Arealerhvervelser		63.000 kr.
Omkostninger til projekt L.V.K. og tilsyn		<u>222.000 kr.</u>
		3.429.000 kr.
Moms		<u>514.000 kr.</u>
.....		3.943.000 kr.

"Udgiften pr. part til Damme-Askeby kloakanlæg andrager herefter 3.943.000 kr. 11.400 kr.

347

Til ovennævnte partsbidrag skal tillægges de i landvæsenkommissionens kendelse af 27/6-1974 nævnte bidrag til istandsættelse af vandløbet Damme (Ullemosen) - Bogø Letten på 340 kr. Dette bidrag er baseret på grundlag af overslag med prisbasis 1. april 1973.

Som anmodet af kommissionens formand vedlægges fotokopi af pengeinstitutternes tilbud om ydelse af lån til de enkelte lodsejere til dækning af pålignede partsbidrag.

...."

Renseanlægget er et ringkanalanlæg dimensioneret for 1600 pe på det i 1974-kendelsen anførte grundlag. I Akvadan-Harveys beskrivelse hedder det herom blandt andet:

"Under ovenstående forudsætninger er anlægget dimensioneret således, at det ved forskriftsmæssig pasning opfylder de i Dansk Ingeniørforening's "Normer for undersøgelse og rensning af spildevand m.v." af 1946 opstillede krav for afledning af spildevand til recipienten under tørvejr, afsnit IV A, pkt. 2 til 9, idet pkt. 7 dog ændres til, at der ikke garanteres opnået lavere biokemisk iltforbrug i det rensede spildevand end 25 mg/l.

Under hensyntagen til recipientens karakter er anlægget ikke dimensioneret, således at normernes pkt. 10 til enhver tid kan forventes opfyldt (60% iltmætning).

Slambehandlingen foregår uden lugtgener for omgivelserne."

Den 10. oktober 1975 holdt kommissionen, bestående af formanden dommer Halkov og landvæsenkommissærerne murermester Arne M. Jacobsen og landinspektør H. Voergaard og nu med landinspektør Asger Hansen som teknisk sagkyn-

dig, møde på Damme Kro. For Møn Kommune mødte borgmesteren, teknisk udvalg og kommuneingeniør Storm samt det projekterende firma Akvadan-Harvey ved ingeniør With-Sørensen. Kredslægen var mødt. Der var desuden mødt mange lodsejere.

Ingeniør Storm redegjorde for kloaksagen, og ingeniør With-Sørensen redegjorde for det udførte renseanlæg, alt i overensstemmelse med foranstående.

Adskillige lodsejere havde derefter ordet, dels for at stille spørgsmål, der besvaredes, dels for at fremsætte bemærkninger til dels af kritisk art, specielt vedrørende sagens fordyrelse. Der fremkom ingen bemærkninger vedrørende betalingsvilkårene.

Den teknisk sagkyndige orienterede sluttelig om reglerne i VL § 75, stk. 4 for sagens afslutning, når anlægget var færdigt udført.

Kommissionen optog sagen til kendelse, der ville blive afsagt på civildommerkontoret i Næstved den 1. december 1975.

På grund af dommer Halkovs død i november 1975 er kendelsens afsigelse udskudt til efter udnævnelsen af den nye kommissionsformand, dommer A. Hillerup, Maribo, og bekendtgørelse om kendelsens afsigelse er derefter indrykket i Mønsbladet, Møns Tidende, Ny Dag og Statstidende.

KOMMISSIONENS BEMÆRKNINGER OG BESTEMMELSER.

Først bemærkes, at der for kommissionen nu alene vil være at tage stilling til sådanne spørgsmål, som ikke er endeligt afgjort i den upåankede kendelse af 27. juni 1974, dvs rensesanlægget, projektændringer og deraf følgende ændringer.

Kommissionen godkender den valgte type rensesanlæg og dets placering. Da anlægget er udført, findes der ikke tilstrækkelig grund til nu at opstille nærmere funktionskrav, men det pålægges kommunen at drage omsorg for den bedst mulige pasning af rensesanlægget, så dets effekt i hvert fald ikke bliver mindre end den lovede.

De som følge af rensesanlæggets flytning nødvendige ledningsændringer og de i Askeby ønskede, supplerende ledningsanlæg godkendes, som de er forelagt og udført.

I anledning af ledningsændringerne og -udvidelserne vil overslagssummen være at forøge med udgifterne dertil, hvilket efter kommissionens skøn kan anslås til 165.000 kr. efter prisniveau april 1973 svarende til det i 1974-kendelsen benyttede.

Den samlede, godkendte overslagssum for kloaksagen er herefter

kloak- og rensesanlæg	2,720 mio.kr.
andel i vandløbsstandsættelse	0,115 - -
ledningændringer og -udvidelser	<u>0,165 - -</u>
I alt	3.000 mio. kr.

Der er imidlertid i 1974-kendelsen anført, "at de endelige anlægsudgifter, under hensyn til allerede skete og forventede prisstigninger, må påregnes at blive væsentligt større end overslaget" og det er senere i kendelsen bestemt, at hvis anlægsudgifterne overstiger overslaget med mere end 40% (VL § 75, stk. 3), skal sagen forelægges kommissionen.

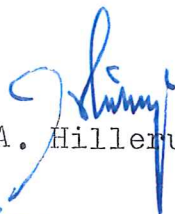
Idet 3 mio.kr. + 40% er 4,2 mio.kr., og anlægsudgiften efter det oplyste ikke vil overstige dette beløb, er der i dette spørgsmål for tiden intet for kommissionen at tage stilling til, men kommunen vil have snarest muligt at sørge for fremlæggelse af regnskab i sagen efter reglerne i VL § 75, stk. 4.

T H I B E S T E M M E S :

Med renseanlægget, projektændringerne og regnskab i sagen forholdes som foran anført.

Omkostningerne for Landvæsenskommissionen udredes af Møn Kommune og henregnes til anlægsudgifterne.

I øvrigt forholdes i overensstemmelse med bestemmelserne i kendelsen af 27. juni 1974.

A. Hillerup

Arne M. Jacobsen

H. Voelgaard

Anke af kendelsen kan inden 8 uger ske til Overlandvæsenskommissionen for II. område, adr. Professor Helge Wulff, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Bülowvej 13, 1870 København V.

LANDVÆSENSKOMMISSIONEN FOR STORSTRØMS AMTSKOMMUNE,
1. område.

Kendelse af 24. februar 1976 i sag nr. 2/1976:
Erstatningskrav fra ejerne af matr. nr. 22 Askeby
for vandmangel i ejendommens brønd som følge af
kloakering.

Ved skrivelse af 20. januar 1976 har Møn Kommune indbragt en sag om erstatning for vandmangel i en drikkevandsbrønd for Landvæsenkommissionen for Storstrøms Amtskommunes 1. område ved kommissionens formand, dommer A. Hillerup. Som landvæsenkommissærer er udpeget murermester Arne M. Jacobsen og landinspektør H. Voergaard, og som teknisk sagkyndig er antaget landinspektør Asger Hansen.

Sagens omstændigheder fremgår af ovennævnte skrivelse med tilhørende 6 bilag og er i korthed således:

I henhold til LVK-kendelse af 27. juni 1974 i sag nr. 20/1969 udfører Møn Kommune en kloakering af blandt andet den bymæssige bebyggelse i Askeby. Under udførelse af ledningsarbejdet i vejen ud for ejendommen matr.nr. 22 Askeby by og sogn, tilhørende Ruth og Knud Nielsen, opstod der vandmangel i ejendommens drikkevandsbrønd, og ejerne rejste i skrivelse af 1. oktober 1975 til Møn Kommune krav om, at kommunen betalte for ejendommens tilslutning til det stedlige vandværk.

På kommunens foranledning har Levnedsmiddelkontrollen i Nykøbing F. udtaget vandprøve til analyse, der forelå den 17. oktober 1975, og hvoraf konklusionen er, at vandet er forurennet, så det skal koges inden det anvendes til drikkebrug/madlavning.

Efter Teknisk Udvalgs behandling af sagen har Teknisk Forvaltning den 10. december 1975 skrevet til ejerne blandt andet:

"Da man forgæves har søgt at træffe Dem på ejendommen skal man herved - under forbehold af kommunalbestyrelsens godkendelse - skriftligt fremsende et tilbud på 1.000 kr. til hel- og fuld afgørelse for de gener, kloakeringen kan have forvoldt på Deres drikkevandsbrønd."

Dette tilbud har ejerne ikke kunnet acceptere, og sagen er herefter indbragt for kommissionen.

Den 30. januar 1976 holdt kommissionen møde på Damme Kro, hvor ejerne, Ruth og Knud Nielsen var mødt. For Møn Kommune mødte formanden for Teknisk Udvalg, Erik Jørgensen, og medlem af Teknisk Udvalg Sv. Houmann Pedersen samt Teknisk Forvaltning ved kommuneingeniør Erik F. Storm og Arne Sørensen. Grundejerforeningen Fanefjord var mødt ved formanden Axel Knuhtsen, kassereren Harald Scheye og bestyrelsesmedlem Ernst Isling. Kommuneingeniøren redegjorde for det ud for ejendommen udførte kloakarbejde, der havde været vanskeligt på grund af meget vand og flyd i jordbunden. Bunden af kloakledningen og af ejendommens brønd var i omtrent samme kote. Man bestred ikke fra kommunens side, at kloakarbejdet havde været en medvirkende årsag til sænkningen af vandstanden i brønden, og man havde derfor tilbudt ejerne 1.000 kr. i erstatning.

Ejerne oplyste, at der aldrig tidligere havde været vandmangel i brønden, som for 2 år siden var blevet forsynet med automatisk pumpeværk. Siden kloakarbejdets udførelse, havde der kun været 20-30 cm vand i brønden, hvilket var ganske utilstrækkeligt. Indlægning af vandværksvand fra den eksisterende hovedledning i vejen ville koste 2.750 kr. i indskud til vandværket + ca. 400 kr. til indkøb af rør + gravearbejdet. Ejerne fandt det rimeligt, at disse udgifter afholdtes af kommunen.

Grundejerforeningens formand udtalte sig til støtte for ejerne.

Kommunens repræsentanter anførte, at indlægning af vandværksvand måtte anses for en forbedring. Af principielle grunde ønskede man kendelse i sagen.

Kommissionens formand tilkendegav, at man optog sagen til kendelse, der ville blive afsagt på dommerkontoret i Maribo den 24. februar 1976. Udskrifter af kendelsen ville nogle dage senere blive tilsendt de mødte.

Kommissionens bemærkninger og bestemmelser.

Kommissionen finder, at indlægning af vandværksvand i en beboelsesejendom til erstatning for en brønd med pumpeværk, uanset at dette er anvendeligt, medfører en værdistigning for ejendommen, som ejerne må betale, men ved vurderingen heraf findes det at måtte tages i betragtning dels, at forbedringen og tidspunktet for den påtvinges ejerne, dels at der for ejerne gennem længere tid har været gener på grund af brøndens manglende eller stærkt nedsatte ydeevne.

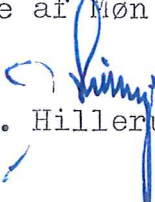
Efter kommissionens beregninger og skøn findes der herefter at burde ydes ejerne en erstatning på 1.800 kr. + renter 1% over diskontoen p.a. fra 1. oktober 1975 til betaling sker.

T H I B E S T E M M E S:

I erstatning for vandmangel i brønd på matr.nr. 22 Askeby tillægges der ejerne 1.800 kr. + renter, der udredes af Møn Kommune og henregnes til anlægsudgifterne for kloakeringen.

Omkostningerne ved sagens behandling for kommissionen udredes tilsvarende af Møn Kommune.

Arne M. Jacobsen

A. Hillerup

H. Voergaard

LANDVÆSENSKOMMISSIONEN FOR STORSTRØMS AMTSKOMMUNES
1. område.

Regnskabskendelse af 16. marts 1977 i
sag nr. I 2/77: Kloakering af Damme-Askeby mv.
jfr. nr. 20/69, 31/70 og 52/74.

Ved LVK-kendelser af 27. juni 1977 og 30. januar 1976 er der truffet bestemmelse om kloakering af Damme-Askeby i Møn Kommune (20/69) og om vandløbsregulering (31/70) og endelig bestemmelse om renseanlægget (52/74), og der er godkendt partsfordelings- og betalingsregler for anlægssummen, der ikke uden særlig godkendelse måtte overstige 4,2 mio. kr.

Den 5. januar 1977 har Møn Kommune, Byrådet skrevet således til Landvæsenkommissionen:

"De i h.t. landvæsenkommissionens kendelse af 27/6 - 1974 vedrørende kloakering af Damme og Askeby samt istandsættelse af vandløbet Damme-Bogø Letten omhandlede arbejder er nu afsluttet, og byrådet har i møde den 15/12-1976 tiltrådt regnskabet for disse arbejder med en samlet udgift på 3.986.475,69 kr.

Udgifterne fordeler sig således:

....

Samlet partsbidrag:

Det samlede partsbidrag til Damme-Askeby kloak bliver herefter
(10.792,52 kr. + 315,02 kr.) ..... 11.107,54 kr.

Landvæsenkommissionens kendelse af 30/1-1976 gav hjemmel til, at der a conto blev opkrævet et bidrag på 11.740 kr. I henhold hertil vil der være at tilbagebetale 632,46 kr. pr. part.

"Udgifterne til kloakanlæggene er afholdt og forrentet af Møn kommune i anlægsperioden, og opkrævningen på ovennævnte a contobidrag er fremsendt til grundejerne pr. 26/2-1976 med forfaldstidspunkt 31/5-1976. Betaling efter dette tidspunkt er krævet forrentet i h.t. landvæsenskommissionskendelsen med 1% pr. påbegyndt måned.

I h.t. vandløbslovens § 75 stk. 4 er regnskabet fremlagt til off. eftersyn i 4 uger fra 7/1-1977, idet evt. indsigelser vil være at fremsende til kommunen senest ved fremlæggelsesfristens udløb den 4/2.1977. Evt. modtagne indsigelser vil blive fremsendt til landvæsenskommissionen umiddelbart efter denne dato.

Byrådet skal således anmode landvæsenskommissionen om godkendelse af de fremsendte regnskaber, herunder at der tages stilling til spørgsmålet om renteberegningen."

I skrivelse af 16. februar 1977 meddeler kommunen, at der ikke er modtaget nogen indsigelser imod regnskabet.

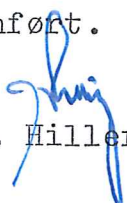
Kommissionen godkender, at anlægsrenterne er afholdt af kommunen, idet kommissionen finder, at anlægget har almen offentlig interesse, jfr. VL § 74b, stk. 4. I medfør heraf bestemmes det, at de af lodsejerne for meget indbetalte beløb, 632,46 kr. pr. part, vil være at tilbagebetale uden tillæg af renter, forudsat tilbagebetalingen sker inden 3 måneder fra denne kendelses dato.

Kommissionen har i øvrigt ingen bemærkninger til sagen og til regnskabet, der tages til efterretning.

T h i b e s t e m m e s :

Med regnskabet for kloakeringen af Damme-Askeby mv forholdes som ovenfor anført.

Arne M. Jacobsen

A. Hillerup

H. Voergaard

Anke af kendelsen kan inden 8 uger ske til Overlandvæsenskommissionen for II. område, Drabæksvej 11, Blovstrød, 3450 Allerød.